

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

Policajska postaja Trbovlje

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP)
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju¹
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** PP ima še vedno dva prostora za pridržanje², ki sta ustrezno označena (št. 1 in 2) za krajše pridržanje (do 12 ur)³.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen** dne 8. 4. 2014⁴.
- ▶ **Skupina za obisk:** en predstavnik Varuha (specialist kriminalističnega preiskovanja) in ena predstavnica pogodbenih nevladnih organizacij (Inštitut Primus).

¹ V letu 2014 (v času od 1. 1. 2014 pa do dneva obiska) so policisti te PP odredili skupaj 8 pridržanj.

² Dostop do prostorov za pridržanje, ki sta sicer v kleti zgradbe PP, je mogoč neposredno z vozilom skozi garažo ali po stopnicah mimo dežurnega policista.

³ Oba prostora za pridržanje sta opremljena z dvema lesenima ležiščema, WC-jem na počep in žimnicam, s klicnim zvoncem in video nadzorom, kar je ustrezno označeno z opozorilnimi nalepkami. Oba sistema brezhibno delujeta. Preverjena je bila pokritost video nadzornega sistema in je bilo ugotovljeno, da je ta ustrezna (ne pokriva sanitarnega dela).

⁴ Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 12. oktobra 2010.

► **Vsebina obiska:** razgovor z dežurnim policistom in vodjo lokalne kriminalistične skupine (LKS), ogled prostorov za pridržanje, preveritev uresničitve naših predlogov v zvezi sprejšnjim obiskom DPM⁵. Pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanja.

⁵ Takrat smo predlagali, da se prostora za pridržanje opremita z vzglavniki, ki so potrebni za pridržanje preko noči in posteljino (klasično ali za enkratno uporabo); da se v prostorih zagotovi tekoča voda in sistem stikal za regulacijo jakosti svetlobe, ter prostor za odlaganje toaletnega papirja.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) 30. 4. 2014 (poslano tudi komandirju PP v vednost), skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 29. 5. 2014, torej 29. dan po odpremi.

► DPM je posebej pohvalil

- da je bilo realizirano priporočilo iz prejšnjega obiska, saj PP sedaj razpolaga z dovolj vzglavnikov in posteljnine.⁶

⁶ Rezervna posteljina, vzglavniki, vzmetnice in odeje so v skladišču, ki se nahaja poleg prostorov za pridržanje. Do skladišča se dostopa iz prostora za sprejem (hodnik). V skladišču je nameščena tudi obešalna stena z vrečkami (iz blaga) za shranjevanje zaseženih predmetov, ki jih pridržana oseba ne sme v času pridržanja ne sme imeti pri sebi, plastenke vode, toaletni papir in copati za enkratno uporabo.

DPM: predlagamo, da se v primeru, da do adaptacije prostorov za pridržanje še ne bo prišlo v kratkem, proučijo možnosti o namestitvi vsaj močnejše umetne svetlobe s sistemom za regulacijo.⁷

MNZ: na PP bo strokovna služba opravila meritve osvetljenosti prostorov za pridržanje. Ustrezne ukrepe bodo izvedli, če bodo ugotovili odstopanja od predpisane osvetljenosti (50 – 80 lx).

DPM: Prostor za razgovore in sprejem pridržanih oseb ni video nadzorovan. DPM zato meni, da gre v tem primeru za pomanjkljivost, saj morebitnih navedb pridržanih ali zadržanih oseb o neprimernem ravnanju uradnih oseb z njimi na ta način ni mogoče preveriti. Predlagamo, da se to odpravi, saj je tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja ob obiskih v Sloveniji že pozval, da se sprejmejo ukrepi, s katerimi se bo zagotovilo, da se bo elektronska oprema za beleženje policijskih postopkov redno uporabljala.⁸

MNZ: obveščamo vas, da je na PP obstoječi sistem zastarel v tej meri, da ne omogoča povečanja arhiva posnetkov ali drugačnih nadgradenj. V kolikor bodo za nujno prenovu navedenega video nadzornega sistema zagotovljena ustrezna finančna sredstva, bo predvidena tudi dodatna kamera za nadzor prostora za razgovore in sprejem pridržanih oseb.

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti namestitve nabiralnika, ki bo strankam na PP omogočal anonimno oddajanje morebitnih pripomb in pohval.⁹

DPM: na PP so nabiralnik pred vhodom opremili z napisom, da je namenjen za anonimno oddajanje pripomb in pohval.

⁷ Ob tokratnem obisku smo ugotovili, da še vedno ni bila odpravljena ugotovljena pomanjkljivost slabše umetne (v odsotnosti dnevne) svetlobe v prostorih za pridržanje in da prostora še vedno nimata tekoče vode ter prostora za odlaganje toaletnega papirja.

⁸ Kot je opozoril Odbor, elektronsko snemaje (avdio in/ali video) policijskih razgovorov namreč predstavlja pomembno dodatno varovalko zoper grdo ravnanje s pridržanimi osebami, ki lahko zagotovi popoln in avtentičen zapis postopka razgovora in s tem močno olajša preiskavo kakršnihkoli trditvev o grobem ravnanju. To je zato v interesu tako oseb, s katerimi naj bi policija grdo ravnala kot tudi policistov, če so soočeni z neutemeljenimi trditvami, da so bili vpleteni v grdo ravnanje. Elektronsko beleženje policijskih razgovorov prav tako zmanjšuje možnost, da bi pridržane osebe kasneje lažno zanikale, da so podale kakršnekoli izjave.

⁹ PP še vedno ne razpolaga z nabiralnikom za anonimno oddajanje pohval in pritožb, čeprav je le to DPM predlagal ob zadnjem obisku. Tovrstno zagotavljanje anonimnosti strankam je pomembno in ne predstavlja velikega finančnega zaloga.

DPM: predlagamo, da ker prostora za pridržanje v času obiska nista bila opremljena z vzglavnikom in posteljnino, da se to evidentira tudi v obrazec »izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek«.¹⁰

MNZ: vodstvo PP bo policiste opozorilo na dosledno evidentiranje podatkov v uradni zaznamek o izvajanju opravil med pridržanjem/zadržanjem, vključno s podatki o ponujeni posteljnini.

¹⁰ Pri pregledu naključno izbranih primerov posameznih pridržanj je bilo pri pregledu pridržanja za osebo (26. do 27. 3. 2014, začetek postopka 15.24, pridržanje odrejeno med 15.30 in 2.00 uro, na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških), ni bilo evidentirano, da mu je bila ob namestitvi v prostor ponujena oziroma izročena posteljnina in vzglavnik.